

С Т А Н О В И Щ Е

**относно дисертационен труд на д-р Драгомир Светозаров Стоянов,
озаглавен „Връзката между дистреса и усещането за време при
онкологично болни“.**

Изготвил становището – проф. Цана Бошнакова – Празникова, д.м.н.

Дисертационният труд на д-р Драгомир Светозаров Стоянов е посветен на важен проблем при онкоболните пациенти – грижата за психосоциалните последици от раковото заболяване и търсене на нови методи за скрининг за дистрес.

До петдесет и два процента от онкоболните пациенти страдат от клинично значими нива на дистрес. В последните десетилетия все по-голямо внимание се обръща на холистичния подход към пациента, който включва лечение не само на соматичното заболяване, но оказване и на психосоциална подкрепа. В литературата са налице данни за по-добри терапевтични резултати по отношение на онкологичното заболяване при едновременно повлияване и на нивата на дистрес. Ключов момент при лечението на дистреса при болните с рак е коректното и навременно идентифициране на засегнатите пациенти. Предвид трудностите в изграждането на система за управление на дистреса и липсата на достатъчно добри инструменти за скрининг, темата на д-р Стоянов е с актуално значение и притежава принос в областта на скрининга и последващото лечение на дистреса при пациенти със злокачествени тумори.

Дисертационният труд е написан на 135 стр. и съдържа следните раздели: въведение – 2 стр., литературен обзор – 52 стр., цел и задачи – 1 стр., хипотези – 1 стр., материали и методи – 6 стр., резултати – 24 стр., дискусия – 11 стр., заключение – 1 стр., изводи – 2 стр., приноси – 1 стр., научни публикации и съобщения свързани с дисертационния труд – 2 стр., приложения – 2 стр.

Литературната справка включва 309 автора и е представена на 25 стр. Структурата на дисертацията е добре балансирана, пропорциите на отделните раздели са спазени и отговаря на изискванията на Закона за развитие на научния състав в РБ.

В началото на дисертационния труд са предоставени съдържание и използвани съкращения, което улеснява четенето на работата.

Въведението е кратко и ясно и съдържа основните аспекти залегнали в отделните глави на дисертацията. В литературния обзор задълбочено са анализирани световните източници по отношение на актуалната дефиниция на понятието дистрес при онкоболни, епидемиология, рискови фактори, въздействие, алгоритми за поведение за скрининг, диагностика и лечение на дистреса. Особено внимание се отделя на актуалните проблеми свързани с управлението на дистреса – липсата на надеждни скринингови методи за откриване на всички потенциално засегнати пациенти. Набелязват се необходимите качества на идеалния скринингов метод. В обзора се прави задълбочено изследване на наличната литература по отношение на усещането за време и когнитивните модели, с които се обяснява този феномен. В края на главата се прави критичен синтез на изведената информация чрез търсене на потенциална връзка между дистреса и усещането за време, с което се прави преход към същността на настоящата разработка.

Целта е точно формулирана и отговаря на темата на дисертационния труд. Поставените задачи са 8 на брой и са в съответствие на поставената цел.

Материалите и методите са правилно и точно подбрани за изпълнение на поставените цел и задачи. За статистическа обработка на събраните данни са използвани дескриптивна статистика, непараметричен анализ (χ^2 , Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test и други), корелационен анализ, ROC анализ и регресионен анализ.

В глава „Резултати“ д-р Стоянов представя собствените данни от проучване върху 262 болни. Описанието на резултатите отговаря на поставените задачи и е онагледено с богат графичен и табличен материал.

В глава „Дискусия“ проличава умението на дисертанта да анализира, синтезира и обобщава собствените резултати и да прави логични изводи. Направените изследвания и анализи показват, че субективното усещане за време се влияе от нивата на дистрес и че оценката му може да се използва като скринингов тест за дистрес при онкоболни пациенти.

Изводите са общо 12 на брой и отразяват получените резултати. Те са кратки и ясни, с констативен и аналитичен характер.

Приемам изведените приноси, които са обобщени в две направления: установени за първи път в световен мащаб и установени за първи път в България.

Авторефератът е 72 стр. и съдържа основните глави на дисертацията.

Във връзка с дисертационния труд са направени 4 публикации и 2 участия в международни форуми с изнесени доклади. От направената справка се установява, че научната активност на д-р Стоянов покрива напълно критериите за оценка при защита на образователна и научна степен „Доктор“ на Медицински университет – Варна.

Темата на дисертационния труд е оригинална, използваните методи са адекватни за постигане на поставените цели и задачи, резултатите са значими и добре отразени в направените изводи, приносите са съществени и дисертацията следва да получи положителна оценка.

Трудът на д-р Драгомир Стоянов отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ и предлагам на Уважаемото научно жури да гласува положително за неговия избор.

Изготвил становището.....

/проф. д-р Цана Петрова Бошнакова – Празникова, дмн/